

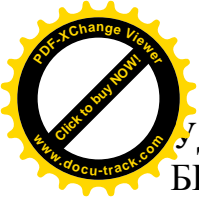

Міністерство освіти і науки України
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Інститут соціальної та економічної освіти
Науково-дослідна лабораторія проблем розвитку
нових інтегрованих структур
Науково-дослідна лабораторія з проблем
державних фінансів України
Кафедра маркетингу та управління бізнесом

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
Міжнародної науково-практичної конференції
**«ПОЛІТИЧНІ, ПРАВОВІ ТА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ
ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ:
СТРАТЕГІЯ І ПЕРСПЕКТИВИ»**

28 травня 2014 року

УМАНЬ – 2014

УДК 330(477)(063)
ББК 65.9(4Укр)я431
П50

*Рекомендовано до друку засіданням вченої ради економічного факультету
Уманського державного педагогічного університету
імені Павла Тичини (протокол № 11 від 29 травня 2014 року)*

Редакційна колегія:

Царенко О.М. – д.е.н., професор кафедри маркетингу та управління бізнесом

Чирва О.Г. – к.е.н., доцент, завідувач кафедри маркетингу та управління бізнесом

Ніколаєв Г.Г. – к.е.н., доцент кафедри маркетингу управління бізнесом

Бондарук І.С. – к.е.н., ст.викладач кафедри маркетингу управління бізнесом

Олійник К.А. – к.е.н., ст.викладач кафедри маркетингу та управління бізнесом

Білошкурський М.В. - к.е.н., доцент кафедри маркетингу управління бізнесом

Пачева Н.О. – ст.викладач кафедри маркетингу та управління бізнесом

Коган Н.Ю. – викладач кафедри маркетингу та управління бізнесом

Напрєєв Я.Л. – викладач кафедри маркетингу та управління бізнесом

Рецензенти:

Ключник А.В., доктор економічних наук, професор

Курмаєв П.Ю., доктор економічних наук, професор

Політичні, правові та фінансово-економічні пріоритети розвитку економіки України: стратегія і перспективи. Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції 28 травня 2014 року. – Умань : Видавничо-поліграфічний центр «Візаві». – 2014. – 94 с.

У збірнику вміщено матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Політичні, правові та фінансово-економічні пріоритети розвитку економіки України: стратегія і перспективи», які відображають проблеми пов'язані з політичними та правовими аспектами розвитку національної економіки України в умовах ринкових перетворень; перспективами та пріоритетами провадження бюджетної, податкової та фінансової політики в умовах євроінтеграції.

Відповідальність за зміст тез доповідей несуть автори.

**УДК 330(477)(063)
ББК 65.9(4Укр)я431**

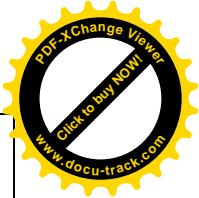
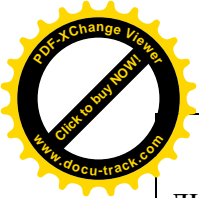
© Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, 2014

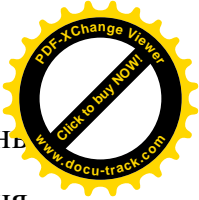
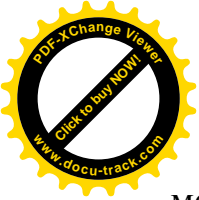
СЕКЦІЯ №1

**ПОЛІТИЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ**

Правові аспекти розвитку аграрної політики України в контексті інтеграції у світову економіку та європейський союз (<i>Старостіна Л.Л.</i>)	5
До проблеми політичних аспектів розвитку національної економіки України в умовах глобалізації (<i>Чубур Н.В.</i>),	9
СЕКЦІЯ №2 ФІНАНСОВИЙ СЕКТОР УКРАЇНИ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ	
Роль фондів прямих інвестицій з іноземним капіталом у фінансуванні інновацій в Україні (<i>Кулик Ю.А.</i>)	12
Напрямки підвищення ефективності використання основних фондів підприємства (<i>Рожнова А.Д.</i>)	14
Використання оборотних коштів сільськогосподарських підприємств (<i>Данько Н.О.</i>)	16
Пенсійна реформа в Україні: впровадження другого рівня пенсійної системи (<i>Свиридовська А. О.</i>)	18
Бюджетна політика України в умовах кризи (<i>Валуйський І.А.</i>)	21
Активізація інноваційного бізнесу в Україні як домінантного чинника ринкових перетворень (<i>Кравчук Г.</i>)	24
Фінансова санація підприємства як інструмент антикризового управління (<i>Чвертко Л. А.</i>)	28
СЕКЦІЯ № 3 ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РИНКОВИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ: ЕКОНОМІЧНИЙ ТА СОЦІАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ	
Теоретичні аспекти конкурентоспроможності продукції підприємства (<i>Скусніченко В. С.</i>)	33

Вища освіта як соціально-економічний фактор формування людського капіталу (<i>Майковська В.І.</i>)	37
Факторний аналіз кон'юнктури ринку освітніх послуг (<i>Білошкурський М. В.</i>)	39
Статистична оцінка соціальної мобільності працюючої молоді (<i>Войцеховський С. А.</i>)	43
Державна політика зайнятості в Україні (<i>Ямкова В.</i>)	47
Проблеми та пріоритетні напрями розвитку машинобудування в Україні (<i>Безродний Ю.Ф.</i>)	49
Оцінка природного руху населення України (<i>Ковальчук Я.</i>)	51
Екологічна складова економічного розвитку України (<i>Шевчук А. В.</i>)	53
Оцінка рівня життя населення України (<i>Шановал О. М.</i>)	56
Аналіз причин та шляхів подолання безробіття в Україні (<i>Сайко В. С.</i>)	59
Оцінка показників людського розвитку в Україні (<i>Рижук Н. О.</i>)	62
Оцінка демографічних процесів старіння населення (<i>Перникоза О. В.</i>)	65
Проблеми працевлаштування випускників вищих навчальних закладів в сучасних умовах ринку праці (<i>Кравець Д. В.</i>)	67
Наукові засади формування конкурентних переваг підприємств як суб'єктів ринку (<i>Чирва О.Г.</i>)	69
СЕКЦІЯ № 4 СТРАТЕГІЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ	
Рынок земли в Украине: формирование и развитие (<i>Коган Н.Ю.</i>)	74
Формирование системы сельской кредитной кооперации в Украине (<i>Олейник Е.А.</i>)	78
Основные инструменты минимизации рисков в сельском хозяйстве (<i>Осьмеркина Н.М.</i>)	83
Ефективна цінова політика як одна з основних елементів успішного господарювання малих сільськогосподарських підприємств України (<i>Фоменко Л.Г.</i>)	89

Соціально-економічну сутність вищої освіти в умовах економіки знань можна визначити як певну сукупність відносин з приводу формування суспільної форми функціонування людських ресурсів, адекватних потребам та можливостям сучасності. За своїм економічним призначенням вона є фактором відтворення робочої сили як продуктивної сили суспільства, а за соціальним – фактором відтворення самої людини як всебічно розвиненої особистості. Вкладення в освіту слід вважати пріоритетним напрямом ринкових перетворень й інвестиціями в розвиток суспільства, оскільки вона (освіта) є способом соціалізації особистості та забезпечення наступності поколінь, середовищем спілкування та залучення до світових культурних цінностей і досягнень науки.

Список використаних джерел:

1. Денисон Э. Расчет экономического роста Соединенных Штатов в 1929-1969 гг. / Эдвард Денисон. – М. : Прогресс, 1974.
2. Кейнс Дж. М. Общая теория занятости, процента и денег : [пер. с англ.] / Дж. М. Кейнс. – М. : Экономика, 1993. – Кн. 1: Антология эконом. классики. – Т. 2. – 840 с. – С. 430.
3. Маршалл А. Принципы политической экономии : [в 5 т.] / А. Маршалл : [пер с англ.]. – М. : Прогресс, 1983. – Т. 1. – 528 с. – С. 246.
4. Петти У. Экономические и статистические работы : [пер. с франц.] / В. Петти. – М. : Соцэкиздат, 1940. – 324 с. – С. 82.
5. Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004-2015 роки). Шляхом європейської інтеграції. – К., 2004. – 400 с.
6. Юдин Б.Г. Человеческий потенциал // Глобалистика : междунар. междисципли. энциклоп. словарь / [гл. ред. И.И. Мазур, А.Н. Чумаков]. – М. ; СПб. ; Н. – Й. : ИЦ «ЕЛИМА» ИД : «Питер», 2006. – 1160 с. – С. 1000.

Білошкурський М. В.,

к. е. н., доцент кафедри маркетингу та управління бізнесом
Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини

ФАКТОРНИЙ АНАЛІЗ КОН'ЮНКТУРИ РИНКУ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ

В умовах інформаційного суспільства на перше місце в ієрархії економічних ресурсів виходить інтелект. Як у світі, так і в Україні відбувся перехід від індустріального устрою до економіки, заснованої на знаннях. Тому нині вирішальним фактором конкурентоспроможності національної

Економіки є не природні чи виробничі ресурси, а наявність інтелектуального потенціалу. Окреслені особливості розвитку суспільства зумовлюють виокремлення провідної ролі освітньої сфери у системі національного господарства.

Варто зазначити, що освітня діяльність має всі ознаки регульованого державою конкурентного ринку:

1) наявність продукту, який користується попитом у населення – освітніх послуг за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодший спеціаліст, бакалавр, спеціаліст, магістр;

2) існування конкурентного середовища, утвореного навчальними закладами (станом на початок 2012-2013 навчального року 489 вищих навчальних заклади I-II та 334 – III-IV рівнів акредитації), які пропонують освітні послуги та формують пропозицію;

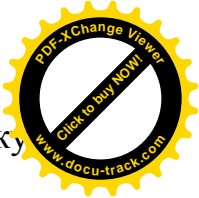
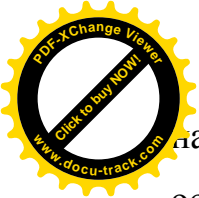
3) відсутність у навчальних закладів важелів впливу на ціну освітніх послуг, оскільки ціноутворення у сфері освіти не передбачає отримання прибутку, а лише покриття витрат на підготовку фахівців, тому всі державні і переважна більшість приватних навчальних закладів є неприбутковими організаціями;

4) вплив держави на діяльність освітніх закладів шляхом ліцензування, акредитації, державного замовлення тощо.

Ринок освітніх послуг в Україні характеризується високим рівнем попиту серед населення. Проте, починаючи з 2006-2007 навчального року попит на освітні послуги почав скорочуватися. Триває цей процес і донині. Тому мета даного дослідження полягає у дослідженні впливу основних факторів на кон'юнктуру ринку освітніх послуг України, які надають вищі навчальні заклади I-IV рівнів акредитації.

Для того, щоб провести факторний аналіз кон'юнктури ринку освітніх послуг, сформуємо таблицю 1.

З даних, наведених у табл. 1, видно, що такі показники, як кількість вищих навчальних закладів I-IV рівня акредитації, загальна кількість студентів та кількість студентів першого курсу станом на початок

навчального року, відображають негативну динаміку кон'юнктури ринку освітніх послуг.

Таблиця 1

Динаміка показників розвитку ринку освітніх послуг України

Найменування показника	Значення показника на початок навчального року							
	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013
1. Кількість вищих навчальних закладів I-IV рівня акредитації	951	920	904	881	861	854	846	823
2. Загальна кількість студентів, тис. осіб, у т. ч.:								
- вищі навчальні заклади I-II рівня акредитації, тис. осіб	505,3	468,0	441,3	399,3	354,2	361,5	356,8	345,2
- вищі навчальні заклади III-IV рівня акредитації, тис. осіб	2203,8	2318,6	2372,5	2364,5	2245,2	2129,8	1954,8	1824,9
3. Чисельність студентів у середньому на один навчальний заклад, осіб	2849	3029	3113	3137	3019	2917	2732	2637
4. Прийнято студентів всього, тис. осіб, у т. ч.								
- у вищі навчальні заклади I-II рівня акредитації, тис. осіб	169,2	151,2	142,5	114,4	93,4	129,1	105,1	99,8
- у вищі навчальні заклади III-IV рівня акредитації, тис. осіб	503,0	507,7	491,2	425,2	370,5	392,0	314,5	341,3
5. Питома вага студентів у структурі населення, %	5,75	5,96	6,06	5,98	5,66	5,44	5,07	4,77
6. Кількість випускників 11 класів ЗОШ, тис. осіб	515	485	467	427	391	364	215	329
7. Рівень безробіття (за методологією МОП), %	7,2	6,8	6,4	6,4	8,8	8,1	7,9	7,5
8. Індекс споживчих цін на освіту, %	103,9	117	115,5	122,1	122,3	113,1	108,9	105,1

Джерело: сформовано за даними Державної служби статистики України [1]

Так, кількість вищих навчальних закладів I-IV рівня акредитації протягом періоду дослідження зменшилася на 13,5%. Чисельність осіб, які є студентами з 2005 до 2007 року зросла на 4%, а з 2007 до 2012 року скоротилася на 23%. Чисельність абітурієнтів, які стали студентами, протягом 2005-2012 рр. щорічно скорочувалася у середньому на 6% і загальне скорочення склало 34%, у тому числі скорочення чисельності

вступників до вищих навчальних закладів I-II рівня акредитації становило 41%, а III-IV рівня акредитації – 32%. Середньорічна кількість студентів 1 навчального закладу зменшилася на 7%, набувши максимального значення 3137 осіб у 2008-2009 н. р., а мінімального 2637 осіб – у 2012-2013 н. р.

У результаті моніторингу на відсутність мультиколінеарності було виокремлено наступні показники, які суттєво впливають на кон'юнктуру ринку [характеризується показником попиту – кількість прийнятих студентів на навчання, тис. осіб (Y)]:

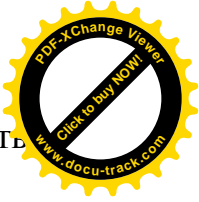
- питома вага студентів у структурі населення, % – X_1 ;
- кількість випускників 11 класів ЗОШ, тис. осіб – X_2 ;
- рівень безробіття (за методологією МОП), % – X_3 ;
- індекс споживчих цін на освіту, % – X_4 .

Повівши логарифмування та економіко-математичне моделювання засобами MS Excel показників, введених у модель попиту ринку освітніх послуг за 2005-2012 рр. (див. табл. 1), автор отримав наступне рівняння чотирифакторної множинної степеневої регресії:

$$Y = 14275,8 \cdot X_1^{0,23} \cdot X_2^{1,69} \cdot X_3^{-0,15} \cdot X_4^{-1,54}.$$

Параметри отриманого рівняння свідчать про те, що зростання питомої ваги студентів у структурі населення на 1% призводить до збільшення вступників до вищих навчальних закладів на 0,23%, при збільшенні кількості випускників 11 класів чисельність вступників зростає на 1,69%, зростання рівня безробіття на 1% чинить зменшення кількості вступників до вищих навчальних закладів на 0,15%, індексу споживчих цін – на 1,54%.

Одержане рівняння описується наступними значеннями статистичних коефіцієнтів, зокрема: множинний коефіцієнт кореляції R становить 0,977, що свідчить про кореляційний зв'язок високої щільності між факторами та результатом; множинний коефіцієнт детермінації R^2 становить 0,954 і свідчить про те, що варіація результату на 95,4% обумовлюється варіацією факторів моделі; значення F-критерію Фішера рівне 15,6 і перевищує своє табличне значення і свідчить про високу достовірність моделі; критерій

Дарбіна-Уотсона DW становить 1,77, що свідчить про відсутність автокореляції.

Отже, на основі проведеного факторного аналізу можна зробити ряд наступних висновків щодо кон'юнктури ринку освітніх послуг в Україні.

По-перше, показник чисельності вступників до вищих навчальних закладів I-IV рівня акредитації найбільш чутливий до кількості випускників 11 класів, оскільки вони формують основу системи вищої освіти – стаціонар.

По-друге, найбільшою загрозою вступу абітурієнта до вищих навчальних закладів є зростання плати за навчання, і цю обставину керівництву вузу необхідно враховувати в першу чергу при здійсненні маркетингової діяльності.

По-третє, підвищення рівня охоплення населення вищою освітою має стати стратегічним пріоритетом державної політики у цій сфері, що забезпечить реалізацію основної мети – зростання попиту на освітні послуги;

По-четверте, стимулювання державної політики зайнятості населення стане ще одним дієвим чинником покращення кон'юнктури ринку освітніх послуг вищих навчальних закладів I-IV рівня акредитації.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт державної служби статистики України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukrstat.gov.ua>.

Войцеховський С. А.,
Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини
Науковий керівник: к. е. н., доцент Білошкурський М. В.

СТАТИСТИЧНА ОЦІНКА СОЦІАЛЬНОЇ МОБІЛЬНОСТІ ПРАЦЮЮЧОЇ МОЛОДІ

Високий рівень соціально-економічної нерівності став одним з ключових ознак сучасного українського суспільства. У результаті зростаючої диференціації суспільства сформувалася певна соціальна структура, і працююча молодь представлена сьогодні в усіх соціальних прошарках

Наукове видання

«Політичні, правові та фінансово-економічні пріоритети
розвитку економіки України: стратегія і перспективи»

Збірник матеріалів
Міжнародної науково-практичної конференції
28 травня 2014 року

*Видається в авторській редакції. Редакція не несе відповідальності за зміст
матеріалів. Автори вміщених матеріалів висловлюють свою думку,
яка не завжди збігається з позицією редакції.*

Підписано до друку 29.05.2014. формат 60x84/16
Папір офсет. Ум. арк. 5,46
Тираж 300. Зам. №

Видавничо-поліграфічний центр «Візаві»
20300, м. Умань, вул. Тищика, 18/19
тел.: (04744) 4-64-88, 4-67-77
e-mail: vizavi08@mail.ru

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК №2521 від 08.06.2006 р.